

Zorg en welzijn 2de graad

De studierichting Zorg en welzijn 2de graad

1. De studierichting in de matrix

Graad	2de graad
Finaliteit	A-finaliteit
Studiedomein	Maatschappij en welzijn
Samenstelling	MD + competenties uit BK Huishoudhulp zorg, BK Logistiek assistent in de zorg, BK Medewerker kamerdienst

2. Korte beschrijving van de studierichting

Zorg en welzijn is een praktische studierichting in de arbeidsmarktfinaliteit. Aandacht voor de mens in de thuiscontext staat centraal. Er ligt veel nadruk op intermenselijke verhoudingen waardoor er flink geoefend wordt op sociale en communicatieve vaardigheden. Het accent ligt voornamelijk op de gezonde mens in een diverse samenleving en hoe men daarin zorgdraagt voor zichzelf. De leerlingen verwerven een basisinzicht in anatomie en fysiologie. Ze maken kennis met directe zorg, maar zullen toch overwegend ondergedompeld worden in de indirecte zorg, inclusief de technische aspecten die daarbij komen kijken.

3. Leerlingenprofiel

Leerlingen Zorg en welzijn zijn sterk in het leren binnen de concrete contexten eigen aan het studiedomein en de studierichting. Via concrete contexten verwerven ze basis-theoretische inzichten. Zij leren binnen een afgebakende en veilige leersituatie geleidelijk meer autonoom functioneren en zijn in staat effectieve handelingen te stellen om concrete uitdagingen aan te pakken. Fijn-motorische vaardigheden helpen leerlingen om tot realisaties in de praktijk te komen.

Ze verdiepen zich in de ontwikkeling van de mens en leren de samenleving in al haar diversiteit kennen. Ze maken kennis met verschillende doelgroepen zoals kinderen en ouderen. Daarbij groeien ze in sociale en communicatieve vaardigheden om met (kwetsbare) mensen om te gaan. Ze zijn in staat om te reflecteren over het eigen denken en handelen. Ze zijn geboeid door de verschillende gezondheidsaspecten die niet enkel lichamelijke maar ook psychische en sociale elementen bevat. Ze voeren diverse praktische taken uit in de thuiscontext zoals voeding bereiden, boodschappen doen, schoonmaken, activiteiten begeleiden ...

4. Specifiek voor de studierichting

- Verwerven van kennis over gezondheid en welzijn
- Kennismaken met doelgroepen uit zorg en welzijn

- Indirecte en directe zorg verlenen
- (Sociale) en maatschappelijke vaardigheden ontwikkelen

5. De modellessentabel

Algemene vorming	II,1	II,2	Specifieke vorming	II,1	II,2
Godsdienst	2	2	Zorg en welzijn	14	14
Engels of Frans	2	2			
Lichamelijke opvoeding	2	2			
Maatschappelijke vorming	2	2			
Nederlands	3	3			
Wiskunde	2	2			
Onderliggend aan algemene en specifieke vorming					
Realisatie leerplandoelen Gemeenschappelijk Funderend Leerplan (GFL)				1*	1*

* De leerplandoelen van het GFL kunnen worden gerealiseerd via schooleigen projecten, door een of meer leerplandoelen te integreren in vakken van de algemene of de specifieke vorming of door een aantal leerplandoelen samen onder de vorm van een vak aan te bieden (zoals Artistieke vorming, ICT, Mens & samenleving), of door een combinatie van voorgaande mogelijkheden.

Het is geenszins de bedoeling om het GFL als één afzonderlijk vak te realiseren. Dergelijke benadering zou voorbijgaan aan het gemeenschappelijk en funderend karakter van het leerplan. De tijd die voor het GFL in de modellessentabel wordt voorzien, heeft tot doel duidelijk te maken dat ook voor de realisatie van het GFL onderwijstijd nodig is. Afhankelijk van de keuzes die een school maakt, zal het voorziene lesuur in de schooleigen lessentabel een eigen invulling krijgen.

Suggesties complementair gedeelte^o	4	4
- Artistieke vorming		
- ICT		
Schooleigen keuzes:		
- Een vak van de algemene vorming van de studierichting		
- Een vak van de specifieke vorming van de studierichting		
- Schooleigen curriculum		
...		

^o Indien de school ervoor kiest om verplichte leerplandoelen aan te bieden in een of meer lessen van het complementair gedeelte, dan maken die lessen samen met de relevante lessen van de algemene of de specifieke vorming voorwerp uit van het onderzoek van de onderwijsinspectie m.b.t. die leerplandoelen door de onderwijsinspectie.

Totaal algemene en specifieke vorming	32	32
De modellessentabel geeft door middel van een richtcijfer in zwart aan hoeveel onderwijstijd doorgaans nodig is om de verplichte leerplandoelen met voldoende diepgang te kunnen realiseren. Afhankelijk van de eigen specifieke context kan de school zelf keuzes maken en meer of minder lessen aan een bepaald vak spenderen.		
De realisatie van de algemene vorming in de A-finaliteit kan via diverse organisatiemodellen (via afzonderlijke vakken, een gedeeltelijk geïntegreerde benadering of een volledig geïntegreerde benadering). Voor de tweede graad worden op basis van de nieuwe minimumdoelen aangepaste organisatiemodellen uitgewerkt.		

6. Het leerplan Zorg en welzijn

6.1 Krachtlijnen

- Gezond leven en welzijn stimuleren bij zichzelf en bij anderen
- (In)directe zorg uitvoeren als opstap naar het ondersteunen van gezonde anderen
- Participeren aan de diverse samenleving en duurzame, sociale en relationele (ped)agogische vaardigheden ontwikkelen

6.2 Opbouw en inhoud

- Basisprincipes in zorg en welzijn

Het betreft leerplandoelen die in samenhang met de andere doelen worden gerealiseerd zoals holistisch, belevingsgericht en methodisch handelen; reflecteren; hygiënisch, veilig en ergonomisch handelen; samenwerken; economisch, milieubewust en duurzaam werken.

- Stimuleren van gezondheid en welzijn
  - Betekenis en belang van gezondheid en welzijn
  - Introductie van ICF-kader in functie van eigen gezondheidsgedrag
  - Patronen van Gordon waarbij anatomie en fysiologie, effecten op menselijk functioneren en preventieve maatregelen aan bod komen:
    - Gezonde voeding en stofwisseling
    - Normaal uitscheidingspatroon
    - Gezond activiteitenpatroon
    - Gezond slaap- en rustpatroon
    - Normale waarneming en cognitie
  - Directe zorgen die voortvloeien uit patronen van Gordon
- Indirecte zorg als opstap naar ondersteuning van anderen
  - Informeren naar wensen en behoeften
  - Alle aspecten van indirecte zorg
  - Bijdrage leveren aan sfeervolle, gezellige en huiselijke omgeving
- (Ped)agogisch handelen in een diverse samenleving
  - Observeren en rapporteren
  - Ontwikkeling en levensloofasen
  - Diversiteit en maatschappelijke evoluties
  - (Ped)agogische vaardigheden
  - Kennismaken met doelgroepen in functie van studie- en beroepsoriëntering

7. Infrastructuur

- (Polyvalente) Didactische leslokalen voor (in)directe zorg.

Vergelijking met aanverwante studierichtingen in de 2de graad

Maatschappij en welzijn	Zorg en welzijn
Algemene vorming: minimumdoelen D/A-finaliteit	Algemene vorming: minimumdoelen A-finaliteit
Leerplan Maatschappij en welzijn <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling en (ped)agogisch handelen: ontwikkeling en opvoeding: opbouw 	Leerplan Zorg en welzijn <ul style="list-style-type: none"> • Aspecten van ontwikkeling en pedagogisch handelen

ontwikkelingspsychologisch en pedagogisch begrippenkader	
<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheidsbevordering: gezondheid, gezondheidsgedrag, het menselijk functioneren: opbouw theoretisch begrippenkader; indirecte zorg (gezinscontext) • Basiscompetenties in zorg verlenen en begeleiden m.i.v. communicatie • Oriënteren op activiteiten in zorg en welzijn 	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheid • Maaltijdzorg • Interieurzorg • Linnenzorg • Basisprincipes m.i.v. communicatie • Oriënteren op activiteiten in logistiek en zorg
Anatomie en fysiologie	Aspecten van anatomie en fysiologie

Inhoudelijke samenhang met studierichtingen van de 3de graad

De studierichting is inhoudelijk verwant met de volgende studierichtingen in de 3de graad

- Assistentie in wonen, zorg en welzijn (BK Huishoudhulp zorg, BK Logistiek assistent in de zorg, BK Medewerker kamerdienst)
- Basiszorg en ondersteuning (BK Huishoudhulp zorg, BK Logistiek assistent in de zorg + set van relevante competenties uit de BK's Verzorgende, Zorgkundige, Kinderbegeleider baby's en peuters en Kinderbegeleider schoolgaande kinderen)

De inhoudelijke samenhang tussen studierichtingen van de 2de en de 3de graad is indicatief voor hoe het curriculum wordt opgebouwd van de 2de naar de 3de graad en welke elementen vanuit beroepskwalificaties indalen in de 2de graad. De voorziene opbouw heeft geen impact op de eigenlijke studiekeuze die leerlingen uiteindelijk zullen maken. De ontwikkeling van leerlingen doorheen de tweede graad verloopt soms onvoorspelbaar. Daarom zal het belangrijk zijn om de mogelijkheden en kansen van leerlingen zo ruim mogelijk te houden.